

ÅRSMELDING 1981
Norges Naturvernforbund

INNHO L D S F O R T E G N E L S E

Året 1981, s 1.

A. Organisasjonen, s. 3

Landsmøtet, s. 3

Landsstyret og styreutvalget, s. 5

Sekretariatet, s. 5

Organisasjonsutvikling, s. 6

Organisasjonsarbeidet, s. 8

Arbeidet i forbundets faste komiteer, s. 9

Arbeidet i forbundets midlertidige utvalg, s.11

Forbundets samarbeid med og representasjon i andre organisasjon
s. 12.

Økonomien, s. 15

B. Naturvernsaker

Forvaltning-lover og bestemmelser, s. 20

Vern av naturområder og - forekomster, s. 23

Dyreliv, jakt, fangst og fiske, s. 26

Energi, s. 28

Forurensning, kjemiske midler, støy, s. 36

Nærmiljø og samfunnsplanlegging, s. 38

C. Informasjon

"Norsk Natur", s. 38

Publikasjoner for salg, s. 38

Kontrakt med massemedia, s. 39

Utstillinger, annonseringer og deltakelse i andre arrangementer
s. 41

Undervisning, s. 41

D. Norges Naturvernforbund

Oversikt over kretsforeningene, s. 43

Faste komiteer, s. 45

Midlertidige utvalg, s. 45

Samarbeid med og representasjon i andre organisasjoner, s. 46

Representasjon i offentlige råd, komiteer og utvalg, s. 46

Landsstyrets sammensetning, s. 47

Sekretariatet pr. 31.12.1981, s. 48

Året 1981 ble for naturvernet og Naturvernforbundet (NNV) nokså blandet.

Opinionens interesse var de første månedene konsentrert om aksjonene i Alta. Massemediene hadde daglig bred dekning av kampen om vassdraget. Årsakene til konflikten ble skjøvet i bakgrunnen.

Konfrontasjonene mellom politiet og demonstranter førte til en polarisering i opinionen. Dette ble også merkbart innen NNV. Til tross for at NNV fullstendig etterlevde sitt vedtatte prinsipp at organisasjonen ikke kan ta initiativet til eller medvirke i sivile ulydighetsaksjoner, var denne polariseringen sannsynligvis en viktig grunn til den avskalling av medlemmer som fant sted i løpet av året.

Etter en grundig vurdering av kjennelsen i Alta herredsrett og andre forhold av betydning for saken, anket NNV sammen med partene saken inn for Hålogaland lagmannsrett. Mot de ankende parters vilje besluttet Høyesteretts kjæremålsutvalg etter søknad fra Regjeringsadvokaten å tillate direkte anke for Høyesterett.

Rettsforhandlingene ble avsluttet i desember. Dom var ikke falt ved årets utgang.

Vassdragsvernarbeidet ble ellers konsentrert om å søke å få så mange som mulig av ennå ikke utbygde vassdrag med i den samlede planen, som Miljøverndepartementet startet utredningen av i løpet av året. Sammen med Norges Jeger- og Fiskerforbund og Den Norske Turistforening avga NNV uttalelser om Breheimen, Gaularvassdraget og Saltfjellet/Svartisen. I tillegg uttalte NNV seg om Etna/Dokka, Jotunheimen og Gudbrandsdalsvassdraget, Rauma/Ulvåa og Tovdalsvassdraget. NNV har selvfølgelig også arbeidet for vern av andre verneverdige vassdrag. Det har ellers vært nødvendig å holde et øye med vernede vassdrag og demme opp for inngrep der.

I vassdragsvernarbeidet har NNV stadig argumentert med lavere energiprognoiser, større vekt lagt på energiøkonomisering, fleksible tørrårssikring, bedre muligheter for kraftoverføring og kraftutveksling med utlandet, utflating og stabilisering av energiforbruket, en mer hensiktsmessig prispolitikk og en raskere overgang til alternative energikilder. I noen grad ser det ut til at NNV's argumenter har hatt gjennomslag.

Spesielt i årets første to måneder ble det registrert utslipp av olje fra skip med katastrofale følger for tusenvis av sjøfugl, særlig i ytre

Oslofjord og på Helgelandskysten. Hendingene viste tydelig hvor skjelett
nesvanger olje kan være for det marine miljø og hvor
ufullstendig oljevernberedskapen og - utstyret er. Sjøfuglenes mulig
heter til å overleve er i dag overlatt til hellet.

NNV gikk i 1981 gjentatte ganger ut mot den politikk som ble ført
av myndighetene i forvaltningen av fredete dyrearter. Våre innvending
dreide seg om den forvaltningsskikk som ble fulgt og manglende hel-
hetsvurderinger ved utstedelse av fellingstillatelser for jerv og
bjørn. Vesentlige momenter i denne sammenheng måtte etter NNV's
mening være bedre kunnskaper om og gode sikkerhetsmarginer for be-
standsstørrelse og kjønns sammensetning og vårt ansvar og troverdighet
internasjonalt.

I gift- og forurensingsspørsmål har NNV konsentrert seg om sur nedbør
og har i samarbeid med Miljøverndepartementet arbeidet for å informere
opinionen i Europa og Nord-Amerika om den miljøkatastrofen Norge og
Skandinavia er rammet av gjennom fiskedød i vatn og vassdrag.

Det gledeligste som skjedde i 1981 på naturvernfronten var opp-
rettelsen av Hardangervidda nasjonalpark med tilhørende landskapsvern-
områder. Med dette vedtaket er et enestående område sikret vern for
ettertiden.

En annen seier av stor prinsipiell betydning var, etter anke fra NNV,
Miljøverndepartementets avslag på søknaden fra Norske Fina A/S om
utslipp av freongass fra en planlagt bedrift på Kongsvinger.

Et viktig dokument som så dagens lys i 1981, er stortingsmeldingen om
vern av norsk natur. Meldingen representerer en anerkjennelse av
naturvernets store betydning, og vil formodentlig danne grunnlaget for
at naturvern hensyn får gjennomslagskraft i all samfunnsvirksomhet.

Selv om medlemstallet i organisasjonen gikk ned i 1981, har organisa-
sjonsapparatet vokst og utviklet seg. Forbundet har ved årets utgang
98 lokallag. Hele 20 av disse kom til i 1981.

A. Organisasjonen

LANDSMØTET.

Landsmøtet ble avholdt den 19. og 20. juni på Klonas jordbruks- og husmorskule i Vågå, Oppland.

Formannens tale.

I sin tale til landsmøtet kom bl.a. formannen Hans J. Engan inn på stortingsmeldingen "Vern av norsk natur". Han håpet at innholdet i meldingen ville bli den rettesnor for norsk naturforvaltning som den er ment å være.

Engan uttrykte også glede over opprettelsen av Jotunheimen og Hardangervidda nasjonalparker, samt for den nye viltloven. Videre mente han om vassdragsvernarbeidet at selv om vi hadde fått en "verneplan II", så var det nødvendig med en forsterkning av vernearbeidet gjennom en "verneplan III".

Engan slo også til lyd for at en kommisjon ble nedsatt for å granske både arbeidsmetodene og organisasjonen til NVE.

Hovedtemaer.

Hovedtema for landsmøtet var:

1. Kraftutbygging i Jotunheimen og Gudbrandsdalsvassdraget.
2. NNV's syn på friluftslivet.

Ad. 1. Temaet ble behandlet med innlegg av:

- Fredrik Heitkøtter (ONV)
"Presentasjon av planer, vassdrag og berørte områder".
- Hans Holtan (NIVA)
"Betydningen av en eventuell utbygging av Jotunheimen for Lågen og Mjøsa".
- Steinar Skjeseth (NLH)
"Grunnvann i Norge. Forekomster, utnyttelse og beskyttelse".
- Per Steinar Løkken (ONV)
"Utbyggingsplanene og tekniske inngrep".
- Bjørg Marit Andersen (ONV)
"Utbygging sett fra sosial vinkel".

I tilknytning til saken ble det vedtatt en uttalelse til Regjer:

Ad. 2. Temaet ble behandlet med innlegg av:

- Harald S. Ruberg (MD)
"Friluftslivet i offentlig planlegging".
- Nils Faarlund (veileder i friluftsliv)
"Hva er friluftsliv? Hvordan bør friluftslivet utøves?
Hvorfor driver vi friluftsliv?"
- Arild Ådnem (sekretariatet)
orienterte om arbeidet med å utforme NNV's syn på friluf
livet.

Landsmøtets behandling av saken førte ikke til noen endelig konk
sjon. Det ble forutsatt at saken kommer opp på et nytt landsmøt

Landsmøtet behandlet dessuten ordinære landsmøtesaker.

Årsprogrammet 1981-82 var lagt fram, ble diskutert og vedtatt.

Uttalelser.

Følgende uttalelser ble vedtatt:

- Etablering av norsk industri i, og eksport av norske varer og
tjenester til utviklingsland (sendt Regjeringen).
- Vernede vassdrag må sikres mot uheldige inngrep (sendt Regjeri
- Våre gjenværende ikke-konsesjonsbehandlede vassdrag må vurdere
samlet (sendt Regjeringen).
- Miljøverndepartementets arbeid mot utbyggingssøknaden for Raun
Ulvåa og det foreslåtte verneområdet i Nord-Ottadalen må koorc
neres (sendt MD)
- Energimelding for Møre og Romsdal: Fylkesadministrasjonen sit
framlegg om utbygging av Rauma/Ulvåa (sendt fylkesordføreren i
Møre og Romsdal).
- Om Miljøverndepartementets forpliktelser og muligheter i lys a
St.meld. nr 68 "Vern av norsk natur" (sendt MD)
- Lov om viltet (sendt Regjeringen).

Vedtektsendringer:

Landsmøtet gjorde følgende endringer i vedtektene:

Nytt 4. ledd i § 5 "Landsmøtet".:

"Landsmøtets program fastsettes under hensyntagen til aktuelle naturvernsaker i det fylket hvor møtet holdes."

§ 9 "Kontingent og regnskap".

Ny dato for avregningen med kretsforeningene er nå 30. september.

Valg.

Hans J. Engan hadde frasagt seg gjenvalg. Som ny formann ble valgt Per Olav Tveita.

Nytt styremedlem etter Bredo Berntsen ble Jens Gram med personlig varamann Ragnar Vik.

Nytt styremedlem etter Kåre Kopreitan ble Inger Johanne Pettersen med personlig varamann Ketil Bevanger.

Som varamann for Honoria Hamre for 1 år ble valgt Johan Rørvik.

Ny varamann for Edle Høystad ble Lars Alhaug.

LANDSSTYRET OG STYREUTVALGET.

Landsstyret og styreutvalget hadde henholdsvis 7 og 5 møter og behandlet henholdsvis 182 og 62 saker.

SEKRETARIATET.

I landsstyremøtet 18.-19. september ble engasjert personell Arild Adnem, Tove Nakken og Kjell Sandaas (tidligere Gulbrandsen) gitt fast ansettelse.

Sluttet.

Hilde Engh sluttet 30. april.

Karin Saltrød sluttet 31. mai.

Olav Benestad sluttet 7. juni.

Jan Erik Mæhlum sluttet 31. juli.

Tove Nakken sluttet 31. desember.

Begynt.

Jan Borring var engasjert $\frac{1}{2}$ tid i perioden 1. juli til 31. desember som forbundets energikonsulent.

Mette Prytz ble fra 1. april ansatt som kontorassistent.

Per Nettet ble fra 1. juni ansatt som ekspedisjonsfullmektig (salget).

Sivile tjenestepliktige tilknyttet sekretariatet.

Torgeir Anda dimitterte 6. mai. Han arbeidet med NVE's organisasjon.

Anders Goksøyr dimitterte 10. juni. Han arbeidet med oljepolitikk Sigmund Zwilgmeyer Berg avtjente sin tjenestetid i perioden 26. ja - 16. des. og var gitt følgende oppgave:

Hvordan naturvernlovgivningen har fungert i praksis med eksempel f "Lov om motorisert ferdsel i utmark og på vassdrag".

John Petter Lindeland ble den 12. juni avgitt til følgende oppgave "Norsk jordbruk - vurderinger sett i lys av NNV sitt prinsipp-program og føremål".

Rune Aanderaa ble den 2. juli avgitt til følgende oppgave:

"Næringslivets og myndighetenes eksterne informasjonsvirksomhet om natur- og miljøvernsspørsmål med særlig vekt på skogbrukets informa- sjonsvirksomhet".

ORGANISASJONSUTVIKLING

Verving.

I 1981 ble det lansert to vervekampanjer. Den første ble gjennomført på vårparten/forsommeren med temaet "Plante- og dyrelivet".

Brosjyren "Kom med - for naturen" og "Vern om plante- og dyrelivet" ble produsert ved siden av forslag til naturstiopplegg.

På høstparten ble det lansert en kampanje med temaet "nærmiljø". Til denne ble brosjyren "Det var engang" og plakaten "Slipp naturen til der du bor" produsert.

Det ble dessuten utarbeidet en egen idébank som ble sendt alle foreningene.

Oppslutningen om kampanjene ble ikke så god som ventet. (Se oversikt over medlemsutviklingen).

Formannsmøtet.

Formannsmøtet ble holdt på Sem i Asker i dagene 5. og 6. september. Temaet for møtet var en aktuell sak fra Mogreina i Ullensaker kommunet område med store miljøbelastninger.

Deltakerne på møtet ble, etter en presentasjon av saken, delt i grupper som behandlet ulike sider av problemet. Senere ble saken plenumsbehandlet, og formannsmøtet ble avsluttet med at deltakerne gjennomførte en natursti og fikk praktiske tips for gjennomføring av slike arrangement.

Lokallagene.

Etableringen av lokallag fortsetter, og ved årsskiftet hadde for-

bundet 98 lokallag. I 1981 ble det avsatt kr 20 000,- til delvis dekning av utgifter ved oppstartning av lokallag. Støtten gis til kretsforeninger, som etter behovsprøving kan få inntil kr 1 000,- for hvert oppstartet lokallag. Følgende tilskudd ble gitt:

TNM	kr 1 000,-
ØNV	" 4 000,-
NONV	" 6 000,-
STNV	" 1 000,-
SFNV	" 1 000,-
FNV	" 3 000,-

NNV-kontakt

I 1981 kom NNV-KONTAKT ut med 10 nummer.

Medlemstallet

Forbundet hadde i 1981 18 tilsluttede kretsforeninger. Oppstillingen viser de enkelte foreningers og forbundets samlede medlemstall.

Kretsforeningene.

Hovedmedlemmer:	Medl. tall 1.1.81	Tilgang 1981	Avgang 1981	Medl. tall 31.12.81
Østfold Naturvern	1184	93	231	1046
Østlandske Naturvernforening	7129	484	1180	6433
Hedmark Naturvern	1270	144	277	1137
Oppland Naturvern	1780	195	358	1617
Buskerud Natur- og Miljøvern f.	1411	157	279	1289
Vestfold Naturvern	1561	78	186	1453
Telemark Natur og Miljøvern	1224	80	223	1081
Aust-Agder Naturvern	426	14	65	375
Vest-Agder Naturvern	768	59	157	670
Rogaland Naturvern	1759	138	292	1605
Vestlandske Naturvernforening	2417	251	452	2216
Sogn og Fjordane Naturvern	447	74	76	445
Møre og Romsdal Naturvern	1399	130	310	1219
Sør-Trøndelag Naturvern	2287	140	494	1933
Nord-Trøndelag Naturvern	1088	144	237	495
Nordland Naturvernforening	1475	194	264	1405
Troms Naturvern	937	75	174	838
Finnmark Naturvern	386	48	78	356
Direkte tilsluttet NNV	147	22	21	148
Årlig betalende hovedmedl.	29095	2520	5354	26261
Livsvarige medlemmer	403	1	0	404
Familiemedlemmer	1990	520	719	1791
Natur og Ungdom	4922	542	630	4834
Total	36410	3583	6703	33290

Kretsforeningene - tillitsmannsmøter.

Det ble avholdt tillitsmannsmøter i en rekke fylker.

Det ble avholdt møter i Hedmark, Oppland, fellesmøte mellom Telemark Aust-Agder og Vest-Agder, eget møte i Vest-Agder, Rogaland, felles møte mellom Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag og eget møte i Nordland.

Alle møtene samlet representanter fra alle deler av organisasjonen og er av avgjørende betydning for virksomheten i den enkelte krets og lokalforening.

ORGANISASJONSARBEIDET

Natur og Ungdom (NU).

NU hadde ca 2500 medlemmer, fordelt på 67 lokallag og 9 kretser. Medlemskontingenten var kr 40,-, inkludert 6 nummer av medlemsblad "Natur og Samfunn".

NU's 14. ordinære landsmøte ble avholdt på Fosen i Sør-Trøndelag i tida 2.-4. januar. 31 lokallag var representert sammen med Landsstyret, Arbeidsutvalget og representanter for kretsene.

Landsstyret har avholdt 8 møter og behandlet 45 saker. Leder for NU var Marit Smith, med nestlederne Bjørg Deraas og Olag Holmboe. Disse sammen med Grete Bæverfjord og Håkon B. Bø utgjorde sentralutvalget, som er NU's høyeste organ mellom landsstyremøtene.

Arbeidsutvalget består av den daglige leder og 11 medlemmer, etter sommerferien redusert til den daglige leder og 6 medlemmer. Arbeidsutvalget hadde 22 møter og behandlet ca 90 saker.

Det har vært en del utskiftninger i sekretariatet. Pr. 31.12. besto sekretariatet av ekspedisjonssekretær Hege Sander og daglig leder Gunnar Sætra.

I løpet av året ble både reisesekretærstillingen og redaktørstillingen kuttet ut. Dette har ført til at NU har kunnet betale ned noe på gammel gjeld. Samlet underskudd er nå redusert til 130 000.

Årstema var "Olje og Samfunn". Det ble laget en studiesirkel på temaet, og det ble arrangert årstemaseminar i Bergen. Utad ble årstemaet markert ved standsaksjoner, møtevirksomhet og innlegg i massemedia.

NU sentralt har arrangert fire seminarer og en sommerleir. Alle har hatt svært god oppslutning. I tillegg kommer lokale seminarer.

"Natur og Samfunn" har kommet ut med 6 nummer, derav et temanummer om olje. Opplagstallet har variert mellom 6000 og 8000 (årstema-nummeret).

Ansvarlig redaktør for nr 1-4 var P.A. Sleipnes, og ansvarlig redaktør for nr 5 og 6 var Ragnar Millstein.

"Nytt fra Natur og Ungdom" er NUs internorgan og har kommet ut 8 ganger. Redaktør har vært P.A. Flatberg, Tove Stenersen og Ingvild Svensen.

Nu har vært med på forberedelsene til Nordisk Alternativ-Kampanje som er et forsøk på å samle alle "alternativorganisasjonene" i Norden. Av planlagte prosjekter kan nevnes en alternativ samfunnsutredning, aksjonsdag og utstilling.

NU har også vært opptatt av rekke andre viktige saker som vassdragsvern (særlig Alta-saken), samferdsel-nærmiljø, nedrustning-atomvåpen, sur nedbør m.m.

NU har samarbeidet med : Foreningen Norden, FN-sambandet, kampanjen Hold Skjærgården Ren, Landsrådet for Norske Ungdomsorganisasjoner, International Youth Federation for Environmental studies and Conservation (IYF). NU har vært knyttet til det sentrale ungdomsarbeidet gjennom Statens Ungdomsråd. Kontakten med Kirke- og Undervisningsdepartementet har gått gjennom Statens Ungdoms og Idrettskontor. Gjennom Naturvernforbundet er NU også tilsluttet Studieforbundet Natur og Miljø.

ARBEIDET I FORBUNDETS FASTE KOMITEER.

Juridisk komite.

Juridisk komite har avholdt 5 møter og behandlet 14 saker. Av saker kan nevnes:

1. Spørsmålet om refusjon av utgifter i forbindelse med konsesjonsbehandlingen av Altautbyggingen.
2. Den planlagte utbygging av Gaularvassdraget.
3. Bruk av kaldharpun på vågehval.

Energikomiteen.

Energikomiteen har hatt 4 møter. Komiteen har slutført diskusjonen om prinsippene for energipriser og arbeidet med å ajourføre heftet "Ingen kraftkrise i Norge".

Av øvrige arbeidsoppgaver kan nevnes en argumentsamling/hefte om kraftkrevende industri, hefte om energi og arbeidsplasser og nordisk samkjøring av vedvarende energikilder. Ellers har komiteen vært opptatt av å fremskaffe stoff som kan brukes i energidebatten av NNV

sentralt og kretsforeningene.

Gift- og forurensningskomiteen.

Komiteen har blitt utvidet fra 7 til 9 medlemmer. Morten Laake, som er ansatt ved Institutt for toksikologi og farmakologi ved NNV, skal dekke fagfeltet "kjemiske vannforurensninger fra industri" og for øvrig supplere Tore Aune med komiteens beskrivelse og vurdering av temaet "luftforurensninger".

Dosent Gotfred Uhlen ved Institutt for jordkultur, NLH, skal utrede temaet "jordforurensninger".

Komiteen har avholdt 8 møter. En detaljert disposisjonsplan for samlet utredning er utarbeidet. Det er videre skaffet til veie en del materiale som skal danne grunnlaget for NNV's politikk på dette feltet. Utskrivingen av de enkelte kapitler er påbegynt.

I tillegg har komiteen behandlet noen enkeltsaker.

Skolekomiteen. (Jfr. Årsmeld. 1980)

Skolekomiteen har i stor grad arbeidet med arrangementet av forbur årlige kurs for lærere.

NNV deltok ved skolekomiteen på Østlandske Lærerstevne, der man foruten å selge forbundets materiell, også ga verdifull informasjon om hvordan man kan drive natur- og miljøvernundervisning i skolen.

Redaksjonskomiteen.

Redaksjonskomiteen har i løpet av året hatt 6 møter, ett for hvert nummer av "Norsk Natur". Komiteen har drøftet tidsskriftets innhold og profil, og har fungert som rådgivende organ for redaktøren.

Informasjons- og mediakomiteen.

I desember nedsatte forbundets landsstyre en informasjons- og mediekomiteé. Komiteen fikk følgende mandat:

"Ut fra NNV's faglige og økonomiske ressurser og vedtatte arbeidsprogram skal informasjons- og mediekomiteen planlegge og gjennomføre tiltak som styrker Norges Naturvernforbunds utadrettede informasjonsvirksomhet bl.a. overfor nye målgrupper. Målsettingen må være at flest mulig grupper får kjennskap til forbundets virksomhet og saksområde. Hensikten med arbeidet må være at flest mulig ser nødvendigheten av å slutte seg til NNV som organisasjon for at forbundet skal øke sin politiske slagkraft overfor politikere og myndigheter.

Informasjons- og mediekomiteen følger jevnlig opp NNV's plass i medie- og informasjonsbildet for kontinuerlig vurdering av forbundets

informasjonspolitik med tanke på konkrete anbefalinger overfor landsstyret."

Komiteens sammensetning:

Informasjonsleder Svein Tornås
Markedssjef Ivar Moen
Ragnar Frislid
Kåre Tannvik
Torbjørn Paule
Sylvi Struksnes
Bård Michalsen

Kirkens Nødhjelp
Det Norske Samlaget
Norsk Natur
NNV/landsstyret
NNV/generalsekretær
NNV/informasjonssekretær
NNV/informasjonsavdelingen

ARBEIDET I FORBUNDETS MIDLERTIDIGE UTVALG

Aksjon Rovfugl (jfr. årsm. 1980).

Styringsgruppen har ikke vært samlet siste år. Dette skyldes bl.a. praktiske problemer. Sekretæren har således stått for arbeidet i nødvendig samråd med gen.sekr. Situasjonen ble diskutert på sekretariatsmøte (1.12.81) med følgende konklusjon: "Før uttalelser og annet produseres, sendes de til de andre organisasjonene (NU og NOF) til uttalelse med en uttalefrist på maks 1 uke".

NU og NOF er informert, men har fremdeles ikke utpekt nye medlemmer til styringsgruppen.

Arbeidet har i hovedsak vært konsentrert om lovverket og myndighetenes reaksjon på lovbrudd. Aksjonen har lagt stor vekt på å kunne dokumentere smutthull i lover og forskrifter gjennom anmeldelse av lovovertridelser og oppfølging av myndighetenes behandling av slike saker.

Saken mot Tjølling viltstellområde er blitt henlagt "p.g.a. bevisets stilling". Forbundets lokallag og aksjonen har arbeidet mye med "Viknasaken". Danskene Rudolf Sand og Hans Lemvig ble pågrepet med havørnegg i påsken, men greide dessverre å "kjøpe seg fri". Videre er flere tilfeller av utenlandske samleres virksomhet i Norge undersøkt.

En ny henvendelse til riksadvokaten er gjort, og aksjonen har bistått myndighetene med opplysninger i noen saker.

Aksjonen har ved en rekke anledninger tatt opp pressens behandling av saker vedrørende rovfugl, samt selv gått ut med eller bidratt til artikler o.l.

Det har kommet en rekke henvendelser fra skoler, elever og studenter som ønsker informasjon til ulike oppgaver.

Nylig ble Aksjon Rovfugl norsk kontakt for den store britiske ornitologiske foreningen "The Royal Society for the Protection of Birds" (RSPB) - som i lang tid har vært aktiv i arbeidet med å beskytte rovfuglene mot samlere, jakt, forgiftninger m.m.

Femundutvalget (Jfr. årsm. 1980).

Femundutvalget har fortsatt overvåkingen av vassdraget - med sikte på å hindre uheldige inngrep og disposisjoner. Spesielt har utvalget fulgt opp arbeidet for å hindre en senking av Langsjøen.

Friluftslivutvalget (Jfr. årsm. 1980)

Friluftslivsutvalgets foreløpige arbeid ble samlet i heftet "Hva er friluftsliv" og lagt fram for landsmøtet. Heftet inneholder eksempler på ulike syn på friluftslivet og beskrivelser av konfliktfylte forhold mellom naturvern og fritidsaktiviteter. Utvalget ga også ulike eksempler på hvorledes NNV kan formulere sitt syn på friluftslivet.

Kystselutvalget.

Landsstyret oppnevnte i et møte 28. mars et kystselutvalg med disse medlemmene: Morten Brommdal, Karl Haglund og Nils Røy. Utvalget skal bl.a. holde seg (og NNV) orientert om forskning og forvaltning vedr. våre kystseler og være NNV's rådgivende organ. Utvalget har hatt to møter og dertil innbyrdes skriftlig kontakt. Det har lagt frem synspunkter på flere selspørsmål, se nærmere under "naturvernsaker".

FORBUNDETS SAMARBEID MED OG REPRESENTASJON I ANDRE ORGANISASJONER.

Den europeiske føderasjon for natur- og nasjonalparker (jfr. årsm. 1980)

Magne Midttun deltok på en ekstraordinær generalforsamling i Naturpark Lüneburger Heide i Vest-Tyskland i dagene 27.-29. juni. Her deltok 25 representanter fra i alt 18 medlemsorganer i Øst- og Vest-Europa.

Blant annet stadfestet møtet vedtakene som ble gjort på den VII. generalforsamling i Italia i 1980.

Samarbeidet med våre søsterorganisasjoner i Norden.

Sekretariatene for de ideelle nordiske naturvernorganisasjonene har holdt 2 møter, henholdsvis 28. og 29. mai på Øvik i Finland og 15. november i Stockholm.

På møtene ble det behandlet saker av felles nordisk interesse, herunder samnordiske produksjonstiltak.

International Union for Conservation of Nature (IUCN).

Formannen deltok på IUCN's generalforsamling i Christchurch, New Zealand, i oktober.

En målsetting var å få drevet gjennom en resolusjon om sur nedbør. Det ble gjort med samtykke fra bl.a. USSR, Frankrike, UK, og Vest/Øst-Tyskland.

I resolusjonen blir det henstilt til regjeringene i alle land om snarest å fatte vedtak med sikte på reduksjon i utslippene til luft av svovel og nitrogen.

På IUCN's generalforsamling gjorde formannen seg til talsmann for å få gjennomført resolusjoner om hvalfangst (fangst av sjøpattedyr) og for utnytting av ressursene i Antarkis.

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN) (jfr. årsm. 1980).

SRN har engasjert seg i blant annet følgende saker:

- Breheimen - konsesjonssøknaden (se under naturvernsaker).
- Hardangervidda (nasjonalpark og landskapsvernområder) (se under naturvernsaker).
- Gaularvassdraget (se under naturvernsaker).
- Jotunheimen - nasjonalpark og landskapsvernområde - planer om veibygging.
- Saltfjellet/Svartisen - konsesjonssøknaden (se under naturvernsaker).

SRN har drøftet de planer som eksisterer for forlengelse av Gravdalsveien til Murane i Utladalen landskapsvernområde og en vei fra Sognefjellsveien over til Utladalen gjennom Jotunheimen nasjonalpark.

SRN har besluttet seg til å rette en ny henvendelse om saken til MD.

SRN har drøftet sin framtidige virksomhet og vil fra 1. januar 1982 komme tilbake til en arbeidsform som er i tråd med intensjonene med etableringen av rådet, nemlig å være et rådgivende forum der de tre organisasjonenes uttalelser m.v. i viktige saker kan samordnes. Det vil for ettertiden trolig bli aktuelt med fellesuttalelser fra SRN bare i spesielt store og viktige saker.

Fra årsskiftet 1981/82 går NTF inn som medlem av SRN istedenfor DNT, som for ettertiden kan møte som observatør.

Etter 31. des. opphører SRN's faste sekretariat.

Inger Vamnes har fra 1. jan. til 15. juli utført løpende sekretærfunksjoner for rådet. Lise Henriksen har etter endt fødselpermisjon

15. juli vært engasjert som sekretær ut året. Hennes engasjement opphørte 31. desember.

Oscar Breien har hele året vært engasjert som saksbehandler om Hardangervidda. SRN har takket ja til at tilbud fra Oscar Breien om at han fra årsskiftet 1981/82 inntil videre uten økonomisk uttelling for organisasjonene kan ta seg av sekretærarbeid for rådet en dag ukent lig.

Det har vært holdt 3 møter i SRN i løpet av året.

MD bevilget i 1981 kr 30 000,- i driftstilskott til SRN. De samlede utgifter til SRN's virksomhet var på kr 74 264,55 hvorav forbundets andel er utgiftsført med kr 14 754,85.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner - Hovedstyret.

Formannen deltok på generalforsamlingen i mai.

Retningslinjer for O-idrettens forhold til naturmiljø og rettighets- havere (Jfr. årsm. 1980).

Samarbeidet mellom representanter for O-idretten og organisasjoner og institusjoner med interesse og ansvar for naturmiljøet, som det ble orientert om i forrige årsmelding, har resultert i at retningslinjer er utarbeidet. 1981 har vært et "innkjøringsår". Erfaringene vil kunne medføre justeringer.

Kontaktutvalget for miljøvernundervisning.

Utvalget, som består av representanter for KUD/Grunnskolerådet, RVO, Norsk Lærerlag, Norsk Lektorlag, universiteter/høgskoler, Det norske Skogselskap og NNV, har hatt 2 møter. Utvalget arrangerte en kontaktkonferanse i Gjøvik. Konferansen samlet representanter fra en rekke lærerinstitutioner og organisasjoner foruten lærere som representerte enkelte skoler. Utvalget har også arbeidet med en informasjonsbrosjyre om aktuelle undervisningsopplegg, informasjonenheter, kurs m.m.

Det norske Skogselskap.

Nils Borchgrevink representerte forbundet på Det norske Skogselskaps årsmøte 15.-17. juni.

ØKONOMIEN

Resultatregnskap 31/12 - 1981Utgifter:

Lønn og sosiale utgifter, sekretariatet		kr. 1.446.016,22
Energikonsulenter	"	71.942,30
Sivile tjenestepliktige	"	50.781,13
Aksjon Rovfugl	"	12.601,74
Samarbeidsrådet for naturvernsaker	"	14.754,85
Revisjon og regnskapsføring EDB	"	25.743,30
Kontorleie, renhold, varme, elektr., vedlikehold	"	157.839,41
Kontorutstyr	kr. 58.804,68	
Rekvisita	" 35.979,04	
Porto	" 41.410,80	
Telefoner	" 83.668,85	219.863,37
<hr/>		
Landsmøtet -og styremøter	kr.105.635,37	
Andre møter/konf. og reiser/befaringer	" 45.138,14	150.773,51
<hr/>		
Medlemsfortegnelse, kontingentinkasso	" 158.217,44	
Belastet kretsforeningene	" 35.802,00	122.415,44
<hr/>		
Tilskudd til Natur og Ungdom	"	30.000,-
Nedskrivning på lån Natur og Ungdom	"	20.000,-
Oppstartning av lokallag	"	16.000,-
Avsatt for livsvarige medlemmer	"	1.500,-
Kontingenter og samarbeid med andre organisasjoner	kr. 43.865,38	
Tilskudd fra Miljøverndepartementet	" 15.000,-	28.865,38
<hr/>		
Verving av nye medlemmer	"	78 124,06
Tidsskriftet "Norsk Natur"	"	6'2.752,57
<hr/>		
Annen opplysningsvirksomhet	" 280.136,29	
Tilskudd fra Miljøverndepartementet	" 30.000,-	250.136,29
<hr/>		
Rettssak om utbygging av Altavassdraget	" 56.847,35	
Ref. saksomkostninger	" 55.681,35	1.166,-
<hr/>		
		<u>kr. 3.322,075,57</u>

Resultatregnskap 31/12 - 1981Inntekter:

Kontingenter, hovedmedlemmer	kr. 1.823.010,-		
Kontingenter, familiemedlemmer	" 15.870,-		
Kontingenter, institusjonelle	" 15.137,-		
<u>Kontingenter, livsvarige</u>	<u>" 1.500,-</u>		
Kontingenter i alt	kr. 1.855.517,-		
<u>Avgis til kretsforeningene</u>	<u>" 596.700,-</u>	kr. 1.258.817,-	
Statstilskott	kr. 1.030.000,-		
Haldor Viriks legat	" 200.000,-		
Test.gave fra Else Øiberg m/fl. ovf. 1981	" 100.000,-		
Medlemsbidrag	" 88.531,16		
<u>Andre bidrag</u>	<u>" 20.218,-</u>	" 1.438.749,16	
Salg av publikasjoner, plakater m.v.	kr. 591.199,92		
Produksjon av salgs- varer	kr. 377.664,20		
<u>Oppskrevet vare- beholdning</u>	<u>" 20.000,-</u>	" 357.664,20	" 233.535,72
Abonnenter og salg av tidsskrift		" 56.875,-	
Renter og utbytte av fonds m.v.		" 49.241,61	
Ref. saksomkostninger Alta herredsrett		" 68.000,-	
Arsunderskudd		" 216.857,08	

 kr. 3.322.075,57

Status 31/12 - 1981 .Aktiva:

Kassa	kr.	11.122,87	
Postgiro 2368785	"	2.719,-	
Postgiro 4958559	"	3.877,28	
Postgiro 2362259	"	16.236,47	
Postgiro 5094602	"	33.622,13	kr. 67.577,75
<hr/>			
Diverse debitorer			" 201.515,23
Beholdning av salgs-			
varer 1.1.1981	kr.	120.000,-	
+ oppskrevet 1981	"	20.000,-	" 140.000,-
<hr/>			
Beholdning av verve-			
premier 1.1.1981	kr.	26.887,60	
- uttak 1981	"	10.316,67	" 16.570,93
<hr/>			
Fondsmidler,			
bankinnskudd	kr.	44.408,-	
Fondsmidler, aksjer"		28.570,-	
Fondsmidler, kontor-			
innredning	kr.	44.597,-	
- avskrevet"	12.000,-	32.597,-	" 105.575,-
<hr/>			
Underbalanse 1/1-81"		91.068,75	
- underskudd 1981	"	216.857,08	" 307.925,83
<hr/>			
			<u>kr. 839.164,74</u>

Status 31/12 - 1981

Passiva:

Diverse kreditorer	kr.	618.382,-
Kreditkassen 6001.05.70835, kassakreditt	"	20.207,-
Avsatt til produksjon av publikasjoner	"	95.000,-

Fonds:

Albert Grøvs fond	kr.	27.875,-
Maren Stamsø Knutsens gave "		10.000,-

Livsvarige medlemmers
fond 1.1.1981 kr. 66.200,-

+ avsatt for nye medlemmer "	1.500 "	67.700,-	"	105.575,-
---------------------------------	---------	----------	---	-----------

kr. 839.164,7

8 Spesifikasjoner over diverse mellomværender:

Forskudd lønn	kr. 7.400,-
Idun, premiefond, pensjonsforsikring	" 11.183,-
Kortsiktige debitorer	" 3.111,-
Televerket, abonnentlån	9.000,-
Natur og Ungdom, lån, rekvisita m.v.	" 46.625,18
Samarbeidsrådet for naturvernsaker	" 29.509,70
Fylkesskattesjefen, mva. 5/81	" 39.005,-
<u>Ref. saksomkostninger Høyesterett</u>	" 55.681,35
Diverse debitorer	<u>kr. 201.515,23</u>

Adm. for sivile tjenestepliktige	kr. 3.400,-
Aksjon Bygde Noreg, feil innbetalt	" 90,-
A/S RENVA: desember 1981	" 3.458,40
Fabritius Trykkeri, Norsk Natur nr. 5 og 6/81	" 191.650,-
Fellesekspedisjonen	" 5.463,12
Grøndahl & Søn Forlag	" 306,-
Rasjonell Bokføring, desember 1981	" 2.568,-
Nic.Freuchen A/S	" 1.168,30
Norske Argus A/S, 4.kv. 1981	" 2.718,35
NSB Reisebyrå	" 3.002,-
Samarbeidsrådet for naturvernsaker, avsatt 1982	" 4.394,-
Vassdragsvernrådet	" 668,65
As Trykkeri	" 20.000,-
Kretsforeningene, kontingentandeler m.v.	" 240.173,15
Forskuddsbetalte kontingenter 1982	" 13.425,-
Inntrukne, ikke betalte skatter 6/81	" 55.813,-
Kommunekassereren i Oslo, F/Tavg. 6/81	" 37.064,-
Fylkesskattesjefen, mva. 5 og 6/81	" 33.020,66
Diverse kreditorer	<u>kr. 618.382,63</u>

Resultatregnskapet er gjort opp med et underskudd på kr 216 857,08 - som øker underbalansen til kr 307 925,83.

Beholdningen av salgsvarer er oppskrevet med kr 20 000,- til kr 140 000,-. Vervepremier til en verdi av kr 16 570,93 overføres til 1982. Aksjeposten under fonds som er bokført med kr 28 570,- hadde ved årsskiftet en kursverdi på kr 38 340,-.

Vi viser forøvrig til resultatkonto og status pr. 31.12.1981.

B. Naturvernsaker

FORVALTNING - LOVER OG BESTEMMELSER

Utredning om en alternativ samfunnsutvikling.

Olav Benestad har arbeidet med spørsmålet som NNV's representant i den norske arbeidsgruppen. Han har i denne forbindelse sørget for takt med samarbeidende organisasjoner og deltatt i møter i Sverige. Gen.sekr. tok opp saken og muligheter for økonomisk støtte til utredningen på Nordisk Råds seminar i november om energi og miljø fram til år 2000.

Landsstyret behandlet saken på et møte 6. februar og vedtok blant annet at det snarest etableres en ad hoc-gruppe til å utrede prosjekter, beskrivelser, framdriftsplan, prosjektmedarbeidere, gjennomføring av prosjektene og kostnadsoverslag.

Det er utarbeidet et notat om de temaer det anses nødvendig å få utredet. Landsstyret har i et vedtak 4. mai prioritert næringsliv, teknologi og handel for NNV's vedkommende.

Vi har foreløpig på formelt grunnlag fått avslag på våre søknader om økonomisk støtte fra Nordisk Råd og NAVF, men vi har vært i kontakt med representanter for Nordisk Råds sekretariat for å få nærmere opplysninger om de kray som stilles til slike søknader.

Stortingsmeldingen om "Vern av norsk natur". (Jfr. årsmeld. 1980)

I vår uttalelse til Stortingets kommunal- og miljøvernkomite, ga forbundet uttrykk for at vi ofte hadde savnet nødvendige ambisjoner i utredningen til å markere seg som forsvarere av verneinteressene. Stortingsmeldingen bar bud om en sterkere vilje og holdning - noe som ga grunnlag for optimisme. Meldingens økologiske målsettinger og ærgjerrige arbeidsprogram innebærer en anerkjennelse av naturvernets fundamentale betydning. Regjeringen hadde i meldingen foretatt en kraftig oppnormering av naturvernet - et forhold som burde innvirke på de politiske avgjørelser i konkrete saker i årene framover, mente forbundet.

Forbundet beklaget at Regjeringen ikke hadde fulgt mindretallsforslaget i utredningsutvalget om grunnlovsfesting av prinsippet om at naturen bør ha et sterkt vern. Vi påpekte også det dårlige samsvar mellom

loftene i meldingen og oppfølgingen av disse i forslaget til planleggingslov (se omtale annet sted i denne årsmeldingen).

Stilte også løftene i stortingsmeldingen om en mer forsvarlig forvaltning av vår vassdragsnatur opp mot miljøvernministerens uttalelser om nødvendigheten av å trekke store kontroversielle og verneverdige vassdrag ut fra en bebudet samlet-plan-vurdering (se forøvrig omtale annet sted).

ommunal og miljøvernkomiteens innstilling og plenumsdebatten i Stortinget innebar en entydig oppslutning om Regjeringens målsettinger og arbeidsprogram. I et brev til MD fra forbundets landsmøte, viste forbundet spesielt til komiteens presisering av MD's ansvar for den samlede forvaltning av naturressursene. For å make denne oppgaven allfredsstillende, understreket forbundet betydningen av informasjons- og opinionsdannende virksomhet - fra såvel MD som de frivillige naturvernorganisasjonene. En viktig forutsetning for en vellykket innsats fra Naturvernforbundets side, var imidlertid en betydelig styrking av forbundets økonomi.

NVE's organisasjon. (Jfr. årsmeld. 1980)

I 1980 oppnevnte Regjeringen et utvalg til å vurdere NVE's organisasjon. NNV påpekte i desember 1980 utvalgets ensidige sammensetning.

I august henvendte NNV seg på nytt til OED, og viste til at utvalget i løpet av utelukkende hadde hatt samtaler med representanter for ulike deler av elektrisitetsforsyningen. Også verneinteressene måtte bli hørt, mente NNV- og ba om et møte med utvalget for å legge frem sitt syn.

Ette ble innvilget. Etter møtet, som fant sted i oktober, utarbeidet forbundet et fylldig notat som ble sendt organisasjonsutvalget.

NNV foreslo i notatet følgende omorganisering av NVE:

Statskraftverkene skilles ut som et eget statlig kraftutbyggingssselskap. De funksjoner som i dag ivaretas av Vassdragsdirektoratet, bør legges inn under Miljøverndepartementet - som dermed får hovedansvaret for vassdragsforvaltningen, slik vil NVE's ulike direktorater bli skilt fra hverandre. Endelig kan Elektrisitetsdirektoratets funksjoner overføres i sin helhet til OED. I så fall vil behovet for Hovedstyret falle bort. Dersom man likevel ønsker å beholde et hovedstyre etter at Statskraftverkene og Vassdragsdirektoratet er skilt ut, bør dette utpekes av Regjeringen.

lov om viltet. (Jfr. årsmeld. 1980)

Etter en grundig behandling anmodet NNV i et brev av 6. februar Stor-

tingets Kommunal- og miljøvernkomité om å forandre enkelte paragraf i Ot.prp. nr 9 (1980/81) "Om lov om viltet". På et møte med komite den 18. mars ble NNV's synspunkter ytterligere understreket, men de ble ikke tatt til følge. Loven ble vedtatt 29. mai med små endring i forhold til proposisjonen.

I et brev til Regjeringen av 24. juni ba NNV's landsmøte om at full til å utstede fellingstillatelser ble tillagt høyere ledd i statsforvaltningen desto større faren var for at vedkommende art kunne bli utryddet. Videre krevde landsmøtet en personellmessig styrking av avdelingen i MD og oppsynstjenesten i distriktene. Endelig ba man om at Wild-lifekonvensjonen nå måtte bli ratifisert.

NNV deltok også i et uformelt møte i MD for å diskutere konsekvenser av den nye viltloven med særlig vekt på kriteriene for jaktbare art og jaktidsrammer. Om disse og andre spørsmål sendte DVF på sensommeren ut et høringsbrev som NNV besvarte den 1. oktober, etter en igående behandling blant annet i landsstyret.

Planleggingsloven (Jfr. årsm. 1977).

Gjennom et fyldig notat til og et møte med Stortingets kommunal- og miljøvernkomité, ga forbundet til kjenne sine hovedsynspunkter på Regjeringens forslag til planleggingslov (Ot. prp. nr 22 (1980:81))

Forbundet var ikke fornøyd med proposisjonen i forhold til den foreslåtte utgående lovutredningen (NOU 1977:1).

De grunnleggende prinsipper i utredningen om plankrav og konsekvensanalyser var blitt uthullet i sterk grad. Også jordvernprinsippet i formålsparagrafen var blitt svekket.

Fra det opprinnelige plankrav i utredningen var det foreslått en rekke generelle unntak bl.a. for "kraft- og reguleringsanlegg og anlegg i elektrisitetsforsyningen" - et forhold forbundet kritiserte sterkt.

Forbundet kritiserte at ansvaret for utarbeidelse av konsekvensutredninger i sin helhet var overlatt utbyggingsinteressene og fagdepartementene. NNV presiserte derfor at naturvernlovens paragraf 2 måtte opprettholdes, snarest settes ut i praksis og utdypes med forskrifter i følge to prinsipper:

1. Det må bli en særskilt konsesjonsplikt og særlige krav til konsekvensanalyser for alle inngrep i områder med sterke verneinteresser. Hovedregelen skal være vern av slike områder.
2. Det må bli en egen konsesjonsplikt og egne krav til konsekvensanalyser for visse former for inngrep over hele landet. Hovedregelen skal være vern mot slike inngrep (nærmere definerte) over hele landet.

Med et system med konsekvensanalyser bygd på disse prinsippene og på intensjonene i paragraf 2, skulle en kunne få oppfylt noen av de opprinnelige intensjonene som lå til grunn for forslaget om en ny planleggingslov, hevdet NNV.

Planleggingsloven ble vedtatt av Stortinget 26. mai, men vil etter Regjeringsskiftet bli trukket tilbake for omarbeidelse.

Naturvernlovens § 22 endret.

Et forslag fra MD om å endre naturvernlovens § 22 slik at det ble hjemmel for regulering av almen ferdsel i nasjonalparker, fikk sterk støtte fra NNV. Lovendringen ble gjort gjeldende fra 8. mai.

Hytter og fritidshus.

NNV avga 2. november en uttalelse om NOU 1981:21 Hytter og fritidshus. Innledningsvis slo NNV fast at det er grenser for hva våre utmarker tåler av hyttebygging. Hyttepolitikken må derfor ta utgangspunktet i undersøkelser av naturgrunnet. NNV konkluderte med at det ikke kunne aksepteres at en ikke gjennomdrøftet behovsundersøkelse skulle legges til grunn for vår framtidige hyttepolitikk. Tilbudet, antall hytter og lokaliseringen av disse må i det vesentlige bestemmes av hensynet til verdien av fri natur og av en ressurspolitikk hvor naturvern hensyn har fått full gjennomslagskraft. Ut fra den aktuelle situasjon kunne Naturvernforbundet ikke anbefale noen forenkling av saksbehandling da dette kan hindre at naturfaglig kompetanse får tilstrekkelig innvirkning på planprosessen. Forbundet mente at en vesentlig del av vår hyttepolitikk måtte være å minimalisere de negative faktorene som fører til at mange har behov for hytte. Dette kan gjøres ved en kraftig opprustning av nærmiljøene slik at folk får mulighet til å dekke sine behov for skapende virksomhet, friluftsliv og rekreasjon der de bor.

VERN AV NATUROMRÅDER OG FOREKOMSTER

Dispensasjon fra fredningsbestemmelsene for våre vernede områder.

I oktober 1980 ga vi overfor MD uttrykk for at NNV burde bli rådspurt i samband med dispensasjonssøknader fra fredningsbestemmelsene for våre verneområder. Vi viste til at forbundet var akseptert som berørt part og fikk anledning til å uttale seg i spørsmål om etablering av slike områder.

Departementet svarte bl.a. at slike saker ikke var gjenstand for høring

i forvaltningslovens forstand. Saker av stor prinsipiell betydning og saker med flere motstridende interesser, ville imidlertid departementet kunne forelegge for NNV.

I et brev til MD i februar presiserte vi vårt syn og viste til at vi var akseptert som talsmann for de almene interesser i vassdragsreguleringssaker. Vi hevdet å representere de samme interesser i saker etter naturvernloven. For å kunne ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, mente vi det var av stor betydning at spesielt MD anerkjente oss som en likeverdig part også i slike saker. Vi ba derfor departementet om ikke å låse seg til den någjeldende praksis under henvisning til forvaltningslovens bestemmelser, men i stedet vurdere å justere sin praksis i samsvar med en mer moderne oppfatning av rettighetene til NNV som talsmann for de almene interesser i alle saker som gjelder forvaltningen av vår natur.

Marine reservater i norden. (Jfr. årsm. 1972-78)

I et brev av 25. august til MD har NNV sluttet seg til forslaget om utvelgelseskriterier vedr. marine reservater i Norden, på linje med hva NNV's utvalg for vern av marine biotoper tidligere har gitt uttalt for.

Hardangervidda.

Oscar Breien har arbeidet som NNV's spesielle saksbehandler for Hardangervidda, samtidig som han har tatt seg av de fellessaker SRN har tatt opp om Hardangervidda. Dette har sikret god koordinering.

I årets tre første måneder arbeidet NNV for å få frem våre synspunkt på utformingen av bestemmelsene for verneområdene og avgrensningene disse.

10. april kom den kongelige resolusjon om opprettelse av Hardangervidda nasjonalpark, Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde og Møsvatn Austfjell landskapsvernområde.

Vi oppnådde i første omgang ingen utvidelse av disse områder i forhold til det som var skissert i høringsdokumentene. Men på den andre side ble de fleste forslag til innskrenkninger unngått. NNV arbeidet særskilt for at ikke Tinnhøloområdet skulle bli tatt ut av planen. Videre gikk NNV bestemt i mot planene for vasskraftutbygging i Røldal-Suldal området.

Ifølge foredraget til den kongelige resolusjon om Hardangervidda, vil de forslag til utvidelse av verneområdene som SRN fremsatte, bli vurdert senere. Da verneplanen trådte i kraft 1.6.1981, protesterte NNV på at det ikke

ing
part
t vi
egu-
ter
til-
lt
ba
is
t
ning
lle

var innført restriksjoner på motorferdsel på Tinnhølveien, og at Tinnhølområdet ikke ble restaurert av NVE slik forutsetningen var.

I et skriv av 18.6.1981 takket NNV MD for det store arbeidet som var nedlagt og det resultat man hadde oppnådd så langt, men minnet samtidig om at en rekke tiltak manglet før man hadde oppnådd den forutsatte bruks- og verneplan for Hardangervidda.

NNV har ellers arbeidet med videre vern av Veigs nedre løp og mot at det blir opparbeidet bilvei til Vivelvi.

Buskerud Kraftverker tok høsten 1981 opp nye planer om utbygging av den nederste del av Dagalifallene. NNV har gått sterkt ut mot dette.

Rådet for Hardangervidda ble opprettet ved kgl.res av 4.9.81.

Etter forslag fra NNV er Oscar T. Breien NNV's representant i Rådet med Torbjørn Paule som varamann.

Verneområde i Nord-Ottadalen. (Jfr. årsm. 1975)

I januar ba vi om en redegjørelse for MD's arbeid med denne saken.

Departementet viste i sitt svar til at "Naturutvalget for Nord-Gudbrandsdal" i mai 1979 anbefalte forsøk på vern av området ved hjelp av generalplanvedtekt og bindende avtaler med grunneiere.

Dersom dette ikke førte frem, ville departementet på nytt vurdere å ta opp igjen arbeidet med vern av området etter naturvernloven.

I samband med utbyggingsspørsmålet for Rauma/Ulvåa, krevde forbundets landsmøte at MD koordinerte sin saksbehandling i denne utbyggingssaken med sitt arbeid for opprettelse av Nord-Ottadalen verneområde.

Kolsås-Dæliyann landskapsvernområde.

dd
ld
e
lig

NNV anmodet i et brev av 22. oktober MD om ikke å imøtekomme Bærum Kommunes forslag til en reguleringsplan som bl.a. vil beskjære landskapsvernområdet og føre til øket slitasje på vegetasjonen. Denne slitasjen er allerede betenkelig stor.

Hovedbegrunnelsen var likevel at respekten for vernevedtak etter naturvernloven brytes ned dersom slike inngrep tillates.

Skjøtselsplan for Langmorkje Statsalmenning.

NNV har deltatt i en befaring i området og senere, i et brev av 23. september, gitt en uttalelse til MD.

Dispensasjoner fra bjørnefredningen.

DVF utstedte den 27. mars fellingstillatelser for fem bjørner i Trysil og en bjørn i Grane.

I et brev til DVF datert 14. april rettet NNV sterk kritikk mot disse beslutningene, både når det gjaldt den forvaltningsmessige side av saken og for manglende helhetsvurdering, slik fredningsbestemmelsene krever. Samtidig ba NNV om at DVF offentliggjorde det materiale som lå til grunn for vedtaket om fellingstillatelser og bebudet at man ville overveie å bringe saken inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. I en ny henvendelse den 29. april gjorde NNV i detalj rede for hvilket underlagsmateriale man ønsket å se, men ved årsskiftet fikk man verken svar eller opplysninger fra DVF's side.

Forvaltning av bjørn i Finnmark (Jfr. årsm. 1980).

Innstillingen fra utvalget som bl.a. skulle fremme forslag til retningslinjer for bjørneforvaltningen i Finnmark og hvor NNV hadde vært representert ved Arne Hein, forelå i november 1980. I en uttalelse til DVF av 14. januar støttet NNV de synspunkter som Arne Hein hadde fremholdt deriblant flere dissenser til flertallsvedtakene.

Jerveforvaltningen (Jfr. årsm. 1980).

DVF's beslutning den 8. januar om å tillate felling av tre jerver i Dovrefjell ble sterkt imøtegått av NNV. Samtidig som anke ble forberedt, ba vi i et brev av 11. januar til Skogforvalteren i Nord-Gudbrandsdal om at søknader om tillatelse til å bruke snøscooter i nasjonalparkene, ikke ble innvilget. Henstillingen ble ikke imøtekommet. DVF's beslutning ble anket til MD den 14. januar med krav om at fellingstillatelsene ble opphevet, subsidiært med krav om at bruk av motorisert hjelpemiddel i nasjonalpark ikke ble tillatt.

Til tross for at viltforskingen hadde gitt uttrykk for at felling av tre dyr ville være "på grensen av det forsvarlige forutsatt en bestandsstørrelse på 10 dyr", førte ikke anken frem. Samtlige tre dyr ble avlivet. NNV rapporterte saken til IUCN i brev av 6. april. Europarådet ble orientert ved gjenpart.

Hvalfangst; (Jfr. årsm. 1979).

Forbundets landsmøte henstilte i et brev til statsministeren i juni

om at den påbegynte norske holdningsendring i hvalfangspolitikken ble videreført på hvalfangstkommisjonens møte i slutten av juli. Forbundet rettet søkelyset spesielt mot bruk av såkalt kald harpun i den norske vågehvalfangsten.

På hvalfangstkommisjonsens årsmøte ble det vedtatt et forbud mot bruk av kald harpun - med virkning fra 1983. I oktober foreslo Fiskeridepartementet at Norge skulle reservere seg mot dette vedtaket.

I en uttalelse til Fiskeridepartementets forslag ba NNV om at Norge ikke måtte reservere seg mot hvalfangstkommisjonens vedtak. Vi kom også med en utførlig begrunnelse for at avlivningsmetoden måtte anses å være i strid med norske dyrevernavlovgivning. Til slutt hevdet vi at Norge, med sitt historiske ansvar for hvalfangstens utvikling og avvikling, burde vise tilbakeholdenhet med å fravike internasjonale vedtak med sikte på å humanisere hvalfangsten.

Fiskeridepartementets forslag gikk likevel gjennom.

Utredning om norsk selfangst. (Jfr. årsm. 1977).

Etter behandling i forbundets kystselutvalg uttalte NNV i et brev til MD den 2. desember seg om en offentlig utredning om norsk selfangst. NNV fremhevet bl.a. at det nå må skaffes sikre data om ungeproduksjon, dødelighet, bestandsstrukturer og bestandsstørrelser for grønlandssel og klappmyss i Vesterisen. Videre bør Norge engasjere seg sterkt i internasjonal selforskning. Endelig bør de prinsipper som er nedfelt i vår nye viltlov også gjøres gjeldende for den fremtidige forvaltning av sjøpattedyr.

Avskyting av steinkobbe i Møre og Romsdal.

I et brev til Fiskeridirektoratet av 21. juli beklaget NNV at det foregår en betydelig nedskyting av steinkobbe på kysten av Møre og Romsdal uten at jakten skjer ut fra en gjennomtenkt forvaltningsfilosofi. NNV rettet søkelyset mot bl.a. etiske aspekter, forvaltningsmessige forhold og ressursproblemer.

Henstillingen om å innstille avskytingen inntil saken er grundigere behandlet, ble ikke imøtekommet, men direktoratet vil komme tilbake til saken når man har fått kommentarer fra Havforskningsinstituttet.

Aktionsgemeinschaft Nordseewatten (Jfr. årsm. 1980).

Planene om bygging av diker og tørrlegging av ytterligere områder, denne gang i Nordstrander Bucht, ble gjort kjent på sommeren. NNV har imøtekommet nye henstillinger fra Aktionsgemeinschaft Nordseewatten og protestert overfor myndighetene i Schleswig-Holstein. Protestene

ser ikke ut til å bli tatt til følge.

Las Marismas (Jfr. årsm. 1977)

Med utgangspunkt i en henvendelse fra tegneren Viggo Ree (se også "Norsk Natur" 1981 s. 142), ble IUCN i brev av 31. august gjort oppmerksom på de problemer som fuglelivet i Las Marismas i Spania står overfor. IUCN ble bedt om å ta kontakt med spanske myndigheter med sikte på å få bedret forholdene.

ENERGI.

Olje.

"Olje" kom til å bli uløselig knyttet til "sjøfugldød". Bare i løpe av januar ble vi konfrontert med 7 tilfeller av oljeutslipp med omfattende sjøfugldød som følge.

Olje og sjøfugl.

Til tross for "verdens beste oljevernberedskap" ble trolig over 100 (sjøfugl drept av oljesøl i løpet av årets første måned. I en uttalelse til Regjeringen 27.3. krevde Naturvernforbundet at myndighetene måtte legge et mer realistisk syn til grunn når risikoen for sjøfugldød ble vurdert.

Faren for omfattende sjøfugldød måtte veie tungt ved planleggingen av virksomheten på kontinentalsokkelen. Forbundet understreket at situasjonen for sjøfuglbestandene i Nordsjøen i nær framtid kunne bli kritisk, derfor mente forbundet bl.a.

- at oljeboring nord for 62° N skulle stoppes
- at det skulle innføres strengere kontroll med utslipp fra plattformene og rutinemessig analyse av olje fra alle tankskip i norske havner
- at sjøfuglprosjektet skulle utvides kraftig.

Petrokjemisk industri.

NNV avga 29.8. en uttalelse til SFT om søknad fra Norsk Hydro A/S om produksjonsutvidelse ved petrokjemianleggene i Bamble. NNV minnet om de miljøforstyrrelser eksisterende anlegg hadde ført til og viste til alvorlige overskridelser av konsesjonsvilkårene for utslipp av etylen og propylen. NNV gikk derfor imot at Norsk Hydro og Saga Petrokjemisk skulle få tillatelse til utvidet produksjon ved anleggene på Rafsnes og Rønningen. NNV henstilte til MD å pålegge de to selskapene å få

kontroll med de nåværende utslipp slik at de kommer innenfor tidligere vedtatte konsesjonsverdier.

I forbindelse med planene om utvidelse av Mongstad-raffineriet avga NNV 27.2. en uttalelse til SFT og Industridepartementet. NNV hadde kritiske bemerkninger til blant annet kloreringsanlegg og krevde strenge restriksjoner mot alle former for søl og utslipp.

Utslipp av olje.

NNV avga 20.2. uttalelse til SFT vedrørende søknad om olje i forsøksøyemed. Under henvisning til de katastrofale oljesøl i januar, utslippets størrelse samt usikkerheten om sjøfuglenes trekkruer, anbefalte NNV søknaden avslått.

NNV avga 22.4. uttalelse til SFT om tillatelse til kontinuerlig utslipp av oljeholdig avløpsvann og borekaks fra Statfjord B. NNV mente at søknaden måtte avslås.

NNV uttalte seg 30.10 om tillatelse til utslipp til vann fra petroleumsproduksjon på Statfjord B. NNV fant betingelsene for utslipp akseptable.

Olje og økonomi.

NNV ba i brev av 27.3. Regjeringen om å nedsette et bredt sammensatt utvalg for å utrede norsk oljeinntektspolitikk i sammenheng med utvinningstempoet på kontinentalsokkeler

Vassdragsvern.

Samlet plan for forvaltning av vannressursene.

I et brev til Regjeringen fra forbundets landsmøte i juni ga forbundet uttrykk for overraskelse og uro over uttalelser fra miljøvernministeren om at flere kontroversielle vassdrag måtte trekkes ut av en samlet plan-vurdering for å dekke det forventede kraftbehov. Forbundet påpekte at svært mange av våre gjenværende ikke-konsesjonsbehandlete vassdrag hører til de mest verneverdige. Vi viste til tidligere avgitt løfter fra Regjeringen om en samlet vurdering av slike vassdrag og avviste samtidig grunnlaget for spådommene om kraftkrise. Vi påviste store energioptimeringsmuligheter og hevdet at utbyggingspresset også kunne reduseres ved bl.a. en mer restriktiv tildelingspolitikk til den kraftkrevende industri, en mer hensiktsmessig fastsetting av kraftplan, bedre tørråssikring og bedret fleksibilitet mellom ulike energibærere.

Når det gjaldt det konkret grunnlagsmaterialet i samlet-plan-prosjektet understreket forbundet i en henvendelse til MD i oktober at dette måtte være tilfredsstillende for alle brukerinteresser.

Dessuten poengterte vi at utredningsarbeidet måtte få enhetlig premiss for alle fylker, ved at arbeidet blir utført under sentral statlig styring og kontroll.

Inngrep i vernede vassdrag (Jfr. årsm. 1980).

NNV har flere ganger bedt MD være seg sitt ansvar mer bevisst hva gjelder uheldige inngrep i nedslagsfeltet til vernede vassdrag. På tross av gjentagne pålegg fra Stortinget opplever vi at departementet ikke orienteres om slike planer eller at det av andre årsaker i stor grad står handlingslammet i slike situasjoner. Vi har også inntrykk av at interne meldepliktsrutiner mellom departementets fagavdelinger og underliggende organ - og mellom departementet og fylkesmannens etat, ofte ikke fungerer i slike tilfeller. Disse forhold er beklagelige og kritikkverdige hevdet NNV i et brev til MD i oktober.

I samband med byggingen av 420 kV - ledningen Sima-Aurland, vedtok Statskraftverkene høsten 1980 å bygge en ny anleggsvei fra Fretheimsdal til Seltuft og å utbedre den gamle anleggsveien på strekningen Vatnahalsen-Seltuft.

Inngrepene ville i vesentlig grad bryte med Stortingets - og MD's - henstilling om å hindre uheldige inngrep i vernede vassdrag.

Etter godkjenning av planene fra Aurland kommune, grunneiere og Natur og landskapsavdelingen i NVE, satte Statskraftverkene straks i gang med anleggsarbeidet.

NNV fikk kjennskap til saken rett før jul 1980 og via vår fylkesforening SFNV ble det i februar sendt en henvendelse til OED med kopi til fylkesmannen. I juni sendte departementet sitt svar.

I mellomtiden hadde anleggsarbeidet gått sin gang og det pågikk helt fram til senhøstes da Riksantikvaren endelig grep inn og fikk stoppe arbeidet på en gjenstående strekning på ca. 1300 meter av den gamle anleggsveien.

Forbundet henstilte derfor til Miljøverndepartementet om

1. Å redde resten av kulturverdiene på den gamle anleggsveien.
2. Umiddelbart å ta kontakt med OED med sikte på å få utarbeidet praktiske rutiner for en forsvarlig saksbehandling i slike saker.
3. Å sørge for at departementets interne kommunikasjonsnett fungerer tilfredsstillende.

4. Snarest mulig å følge opp tilrådingene i "Guttorm Hansen"- utvalgets innstilling om meldeplikt, konsekvensutredninger og flerbruksplanlegging innenfor vernede vassdrag.

I en henvendelse til Regjeringen fra forbundets landsmøte i juni ble det slått fast at våre vernede vassdragsområder er utsatt for et hardt utbyggingspress og at mulighetene for å hindre uheldige inngrep er for dårlige. Landsmøtet ba derfor Regjeringen om snarest å fremme forslag om hjemmel i naturvernloven for vern av vassdrag med tilliggende områder - som foreslått i stortingsmeldingen om vern av norsk natur.

Landsmøtet trakk også frem Regjeringens vedtak om bygging av Lomen kraftverk i denne forbindelse. NNV hevdet at Lomenutbyggingen ville berøre de verdier som lå til grunn for vernevedtaket for Heggefjorden. Følgelig var utbyggingsvedtaket i strid med Stortingets forutsetninger for verneplanene for vassdrag.

Altavassdraget (Jfr. årsm. 1980).

Forbundets arbeid med å bidra til å unngå kraftutbygging i dette vassdraget, har i det alt vesentlige konsentrert seg om forberedelse av Høyesteretts-behandlingen - som startet den 3. november. Forbundet engasjerte seg også i den offentlige debatt om utviklingen av Altasaken - spesielt gjaldt dette for saksfelter som var viktige ankepunkter i rettsaken mot Staten.

De viktigste "stoppesteder" i rettssak-forberedelsene var følgende:

Den 12. januar sendte partene og hjelpeintervenientene i skjønnssaken i fellesskap følgende brev til Regjeringen:

"Partene og hjelpeintervenientene i skjønnssaken om gyldigheten av reguleringen av Alta-Kautokeino vassdraget har, på et et møte i Alta i dag, besluttet å rette en innstendig anmodning til Regjeringen om å bidra til at den strid som er oppstått om rettmessigheten av utbyggingsvedtaket, kan finne sin løsning ved domstolene, uten en åpen konfrontasjon i Stilla.

Slik situasjonen har utviklet seg, vil det ikke være mulig å løse denne tvisten på annen måte enn ved rettergang, hvis man skal unngå dype og langvarige motsetninger i forhold til samene, i lokalmiljøet og i nasjonen som helhet. Det må være en nasjonal, tverrpolitisk oppgave å bidra til at denne konflikt kan løses innenfor rettssystemet. Derved vil grupper av befolkningen ikke føle seg tvunget til å benytte andre midler fordi saken i realiteten kan være avgjort før alle rettsmidler er uttømt.

For å understreke alvoret i den situasjon som er oppstått etter at Regjeringen og Stortingsflertallet har avslått å avvente rettskraftig dom i saken, vil disse parter avgi følgende erklæring:

Hvis Regjeringen vil avvente resultatet i ankesaken, vil de saksøkte parter og hjelpeintervenientene søke Høyesteretts Kjæremålsutvalgs samtykke til å bringe anken direkte inn for Høyesterett. De saksøkte parter og hjelpeintervenientene er villige til det selv om sakens art og omfang normalt ville tilsi ordinær treinstansbehandling. Vi ønsker med dette å bidra til at saken kan finne sin avgjørelse så raskt dens karakter tilsier."

Regjeringen gå i sitt svar av 13. januar uttrykk for at den ikke vil avvente en endelig rettskraftig dom. Forutsetningen for å godta en direkte behandling for Høyesterett var dermed ikke oppfylt. Den 5. februar anket derfor NNV gjennom sin prosessfullmektig herredsrettskjennelse inn for Hålogaland lagmannsrett. Partenes (berørte grunnereiere i Alta og Masi, berørte reineiere og Alta Laksefiskeri Interessentskap) og de øvrige hjelpeintervenientenes (Norges Reindriftsamerlandsforbund og Norske Samers Riksforbund) ankeerklæringer fulgte umiddelbart etterpå.

Den 17. februar søkte så Regjeringsadvokaten, på vegne av Staten v/NVE, Høyesteretts kjæremålsutvalg om at skjønnet ble brakt direkte inn for Høyesterett. NNV og de øvrige hjelpeintervenienter og partemotsatte seg dette. I et brev til Høyesteretts kjæremålsutvalg av 27. februar uttalte forbundets prosessfullmektig bl.a. at det var "vanskelig å forestille seg en sak som egner seg særlig dårligere enn Altasaken for direkte anke til Høyesterett". Det omfattende og til dels vanskelig tilgjengelige materialet tilsa klart behov for belysning og vurdering gjennom en lagmannsrettsbehandling med sakkyndige domsmenn, direkte vitneførsel og åstedsbefaringer.

Den 11. mars besluttet Høyesteretts kjæremålsutvalg å tillate direkte anke for Høyesterett.

Utover våren og sommeren ble så Høyesterettsbehandlingen forberedt. Bevisopptak foregikk ved Alta Herredsrett, Oslo byrett og Trondheim byrett. Rettsforhandlingene startet 3. november og ble avsluttet 11. desember.

Breheimen (Jfr. årsm. 1980).

I en felleshenvendelse til NVE, Vassdragsdirektoratet, i desember fra DNT, NJFF og NNV, ble det påpekt at Statskraftverkernes konsesjons-søknad om utbygging av Breheimenvassdragene var svært mangelfull på

vesentlige punkter. Med bakgrunn i de krav som er stilt i vassdragsreguleringslovens § 5 og det utfyllende rundskriv nr 36 fra Vassdragsdirektoratet, ba foreningene om at supplerende utredninger ble igangsatt. Videre måtte den pågående konsesjonsbehandling stilles i bero inntil det nødvendige utfyllende materiale var framskaffet og sendt høringsinstansene, het det i henvendelsen.

Felleshenvendelsen konkluderte slik:

"Uten vesentlig bedre opplysninger om naturen i området og følgene av de planlagte reguleringene, kan vi vanskelig uttale oss nyansert om de ulike delene og alternativene. De manglene vi har pekt på ved søknaden, gjør den uegnet som grunnlag for avveining av fordeler og ulemper etter § 8 i Vassdragsreguleringsloven. Uten et bedre grunnlag kan vi vanskelig se at det er mulig å fatte lovlige vedtak om utbygging i Breheimen".

Gaularvassdraget (jfr. årsm. 1980).

I en henvendelse til MD i desember fra DNT, NJFF og NNV, ba foreningene om at Gaularvassdraget ikke måtte trekkes ut av en samlet planvurdering (se omtale annet sted i denne årsmeldingen).

I brevet ble det bl.a. vist til den forrige regjerings energimelding (St. meld. nr 54 for 1979/-80) der MD hadde vurdert utbyggingsplanene som så kontroversielle at de ikke burde realiseres. Samtidig ble det vist til Naturverninspektørens oversikt fra 1979 over verneverdier i en rekke norske vassdrag - hvor Gaularvassdraget fremslo som ett av de fire fremste.

Saltfjellet/Svartisen (Jfr. årsm. 1979).

I en fellesuttalelse fra DNT, NJFF og NNV til NVE i oktober, motsatte disse organisasjoner seg enhver utbygging i Saltfjell-/Svartisområdet inntil det var utarbeidet en bruks- og verneplan for hele området. Før en slik plan foreligger, var det uforsvarlig å ta stilling til de foreliggende utbyggingsprosjekter. Foreningene mente videre det var galt å løsrive Saltfjell-Svartisområdet fra den samlede planvurdering av våre gjenværende ikke utbygde vassdrag som ventes å foreligge fra Regjeringen i 1984.

Subsidiært frarådet organisasjonene at de planlagte prosjektene Nord-Rana, Beiarn- og Saltdalutbyggingen ble gjennomført.

Under behandlingen av Verneplan I for vassdrag, anbefalte Sperstadutvalget at Beiarnvassdraget, Bjøllåga og Saltdalsvassdraget burde unntas fra kraftutbygging. Videre mente både Industridepartementet og Stortingets industrikomite at deler av Saltfjellområdet burde

vernes mot kraftutbygging. I en rapport fra 1979 hvor Naturverninspektøren har vurdert en del norske vassdrags samlede verdi for naturvern, friluftsliv, vilt og fisk, ble vassdragene med tilhørende nedbørfelter som omfattes av Nord-Rana, Beiarn- og Saltdalsutbygginge karakterisert som særlig høyt verneverdige. De tre foreningene mente at disse vurderingene måtte veie meget tungt.

Videre burde det vurderes å utvide den planlagte Saltfjellet nasjonalpark, slik at også de vestlige deler av Svartisen kommer med. Dermed vil man få et sammenhengende verneområde fra kyst til høyfjell.

I Saltfjellet/Svartisen finnes i dag et større naturområde som tilfreds stiller de strenge kravene til såkalt "kvalifisert villmark". De tre foreningene mente det var viktig å holde disse områder utenfor utbyggingsplanene.

Jotunheimen og Gudbrandsdalsvassdraget.

I en uttalelse til Regjeringen i juni ga forbundets landsmøte uttrykk for at av hensyn til den labile forurensningssituasjonen i Lågen, Mjøsa og Nedre Glomma, burde utbyggingsplanene for Jotunheimen og andre utbyggingsplaner i Gudbrandsdalsvassdraget legges på is i 8-10 år. Som sitt prinsipale syn mente imidlertid forbundet at Jotunheimplanene måtte skrinlegges for godt - dette p.g.a. forventede skadelige virkninger på naturforhold, livsgrunnlag, næringsvirksomhet og helse- og trivselsforhold i kommunene Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu dersom planene ble realisert.

I uttalelsen ble det spesielt pekt på at Ottadalsbygdene hører til de mest nedbørfattige i landet og at plantelivet om sommeren - på innmark og utmark - er avhengig av elvevannet.

Rauma/Ulvåa (Jfr. årsm. 1979).

I en uttalelse fra NNV's landsmøte til fylkesordføreren i Møre og Romsdal, ba forbundet om at det ble tatt initiativ til utarbeidelse av en verneplan for de resterende utbygde vassdrag i fylket. Det måtte ikke tas standpunkt til eventuell videre utbygging før en slik plan forelå.

Foranledningen til henvendelsen var en anbefaling fra fylkesadministrasjonen overfor fylkestinget om utbygging av Rauma/Ulvåa - p.g.a. forventet økning i kraftbehovet innen 1990.

Forbundet mente denne begrunnelsen ikke var i samsvar med de faglige prognosene som var utarbeidet i samband med fylkets energimelding. Det var dessuten energipolitisk uakseptabelt å invitere fylkespolitikkerne til å vedta et energiprogram som medfører omlag 4 % årlig

vekst i el.kraftforbruket frem mot 1990, hevdet forbundet - som beklaget fylkesadministrasjonens neglisjering av Raumas nasjonale verneverdier.

Tovdalsvassdraget (Jfr. årsm. 1979).

I mai ba NNV Vassdragsdirektoratet om å stille konsesjonsbehandlingen for Tovdalsvassdraget i bero inntil resultatet av flere undersøkelser og utredninger forelå. Flere kommuner hadde behandlet og uttalt seg om søknaden på tross av manglende klarlegging av bl.a. alternative utbyggingsmåter, virkninger for jordbruk, fiske, klima og forurensningsforhold.

Etna-/Dokka-vassdraget.

I vår uttalelse til NVE, Vassdragsdirektoratet, i desember om konsesjonssøknaden for utbygging av Etna-/Dokka, viste forbundet til og støttet den grundige og detaljerte uttalelsen som var sendt NVE fra Land naturvernlag.

Av viktige hovedpoenger i denne konsesjonssaken understreket forbundet følgende:

- Etna/Dokka er det siste store uregulerte vassdraget i de sentrale deler av Østlandet.
- Dokkadeltaet er verneverdig i landssammenheng.
- Området omkring Rotvollfjorden/Røssjøen har et rikt og til dels sjeldent fugleliv som er verneverdig i nasjonal sammenheng.
- Etna og Dokka er de viktigste gyteelvene for ørret og strømsik i Randsfjorden.
- De forskjellige virkningene på Randsfjorden og Tyrifjorden av en eventuell utbygging er ikke klarlagt.
- Ca. 12 300 dekar utmark vil bli neddemt dersom utbyggingsplanene realiseres. Innenfor dette areal har en dyrket- og dyrkbar jord, store arealer beitemark og flere tusen dekar produktiv skogsmark.

NNV konkluderte med å uttrykke forventning om at Etna-/Dokkavassdraget ble inkorporert i den samlede planvurdering som var i gang under Miljøverndepartementets ledelse.

I dette arbeidet måtte nødvendigheten av å bevare verdifull norsk vassdragsnatur være utgangspunktet - ikke hensynet til oppfylling av høyst tvilsomme kraftprognoser, hevdet forbundet. Vi mente at det forelå tilstrekkelig dokumentasjon for anbefaling om varig vern av dette vassdraget.

FORURENSNING, KJEMISKE MIDLER, STØY.

Sur nedbør (Jfr. årsm. 1978)

I samband med markeringen av avslutningen på forskningsprosjektet "Sur nedbørs virkninger på skog og fisk" (SNSF) slo forbundet i et brev til MD fast at virkningene av den sure nedbøren representerer et av vår tids største miljøproblemer. Vi ga honnør og anerkjennelse til de ansvarlige organer og personer bak det vellykkede forskningsprosjektet og takket departementet for de politiske/diplomatiske bestrebelser for å skape forståelse for sur nedbør-problemet på det internasjonale plan.

Samtidig slo forbundet fast at Norge, faglig og politisk, måtte være forpliktet til

- Å være et mønsterland i håndteringen av nasjonale luftforurensningsaker, spesielt når det gjelder svovelutslipp.
- Nøye å etterleve ECE-konvensjonens bestemmelser og intensjoner.
- Å drive en aktiv og stadig informasjons- og opinionspåvirkende virksomhet nasjonalt og internasjonalt om sur nedbør-problemet og behovet for mottiltak.

Amagerkraftverket i København

I januar anket Statens Naturvårdsverk en avgjørelse av Hovedstadsrådet i København om utslipp av store mengder svovel og nitrogen fra et planlagt trinn 3 av et kraftverk på Amager. Naturvårdsverket viste til den nordiske miljøvernkonvensjon av 19. februar 1974 - som forplikter å sidestille nabolandets miljøverninteresser med de nasjonale. Hovedstadsrådet hadde ikke tatt noen hensyn til de tidligere innkomne krav fra Naturvårdsverket om minimalisering av utslippene - man hadde tvert i mot gitt tillatelse til langt større utslipp enn det var søkt om.

I et brev til MD i mars ba vi om at de norske miljøvernmyndighetene også engasjerte seg i denne saken.

De danske myndigheter har inntil videre lagt utvidelsesplanene på is.

Freonutslipp fra planlagt bedrift på Kongsvinger

I mars søkte Norske Fina A/S (SFT) om utslipp av 300-400 tonn freongass pr. år fra en planlagt bedrift på Kongsvinger. SFT ga 31. juli

sin tillatelse til utslippet. Avgjørelsen ble i august påklaget til MD av bl.a. NNV. Vi oppsummerte vår klage slik:

"Atmosfærens ozonlag er av avgjørende betydning for alt liv på Jorden. Laget er tynt og sårbart og det er av vital betydning å bevare det mest mulig intakt. Anerkjente forskere hevder at livet på Jorden trenger så og si hvert eneste ozonmolekyl i atmosfæren.

Kloret i freongassene bidrar til å redusere ozonlaget - med fare for store helsemessige skader for mennesker og dyr. Norge har nylig innført et prisverdig forbud mot bruk av feon til drivgass på spraybokser og norske myndigheter arbeider aktivt for å få i stand en internasjonal avtale om vern av stratosfæren mot forurensning.

I denne situasjon gir SFT tillatelse til Norske Fina A/S om utslipp av freon tilsvarende en mengde på 20 millioner spraybokser årlig.

MD bør derfor omgjøre SFT's vedtak og forby utslipp av freon fra den planlagte fabrikk på Kongsvinger."

Klagesaken ble behandlet av SFT som overfor MD ga uttrykk for at et eventuelt forbud måtte overveies først etter at det var oppnådd enighet internasjonalt om å forby bruk av freongass til produksjon av isolasjonsplater av den type som var planlagt ved bedriften på Kongsvinger.

NNV ba i et brev til miljøvernministeren om å avvente det endelige standpunkt til etter at Hedmark Naturvern hadde avholdt sitt åpne debattmøte om saken den 18. november.

På dette møtet ble så saken drøftet - etter innlegg av representanter for NNV, SFT og Geofysisk institutt ved Universitetet i Oslo.

Utredning om spesialavfall

I juli fikk forbundet oversendt til uttalelse en utredning fra MD om etablering av et landsomfattende system for innsamling, transport og behandling av spesialavfall.

Forbundet støttet de viktigste konkrete anbefalinger om bl.a.

- etablering av et landsomfattende nett av oppsamlingsplasser.
- et samordnet transportsystem.
- en sentral mellombehandlingsplass.
- et eget system for oljeavfall.
- en administrativ enhet med operasjonelt ansvar for systemet.
- lovreguleringsbestemmelser med bl.a. konsesjonskrav og forskrifter.

Forøvrig understreket forbundet at man måtte tilstrebe en størst mulig grad av gjenvinning. Deponering måtte bli en nødløsning.

Et prinsipielt siktemål måtte dessuten være at produkter som forårsaker farlig problemavfall, ikke må markedsføres før destruksjonsmetoden for avfallet er klar.

Et annet viktig prinsipp måtte være at når et produkt forbys, må forbudet tre i kraft straks.

NÆRMILJØ OG SAMFUNNSPLANLEGGING

Det er blitt arbeidet med et hefte "Vi planlegger nærmiljøet" som vil bli utgitt av grunnskolerådet i løpet av 1982. Heftet vil egne seg som studieplan for lokallag som ønsker å engasjere seg i nærmiljøspørsmål.

Det henvises forøvrig til avsnittet om verving.

C. Informasjon

"NORSK NATUR"

Tidsskriftet "Norsk Natur" utkom i 1981 med 6 nummer. Samlet sidetall var 196. I tillegg ble 8 siders "varekatalog" med annonser for forbundets egne produkter trykt som bilag i nr 4, 5 og 6. Fordi egenannonser i liten grad la beslag på tidsskriftets ordinære sidetall, var stoffmengden betydelig større enn i tidligere årganger. Tidsskriftets samlede opplag var omkring 220 000 eks.

PUBLIKASJONER FOR SALG

Opptrykk

Følgende publikasjoner er trykket opp i nye opplag i 1981:

- Plakat "vinterfugler", i 3250 eks.
- NNV's klebemerke i 5300 eks. (5 cm i diameter) og 5250 eks. (10 cm i diameter)
- NNV's motmelding til regjeringens melding om Altavassdraget: 1100 eks.
- Den første naturboka: 3350 eks.
- Tresnittene bjørn, ulv, gaupe, jerv, oter av E. Struksnes, i et antall på til sammen 800 eks.

Nye produksjoner

- Naturkalenderen 1982: 10 000 eks. Kalenderen for 1982 er noe endret utstyrsmessig fra tidligere år. Den presenterer temaet Vann og

orienterer om art og miljø og forteller noe om hva som skjer i norsk natur fra måned til måned.

Den har to fotos på hvert kalenderblad. Kalenderen ble i år også markedsført gjennom bokhandlere.

Plakaten "Spiselig ville bær"-tegnet av Hedvig Wright Østern og med tekst av Eva Mæhre Lauritzen-ble produsert i et antall av 4550 eks.

Postkortene med fuglefrimerkemotiver tegnet av Viggo Ree ble trykket i et antall av 4260 x 9 motiver (lunde, teist, dverggås, vandrefalk, fossekall, kjøttmeis, tjeld (unge) og stokkandunge).

Julekortet "Blåmeis" tegnet av Viggo Ree ble trykket i et antall av 10 000 eks.

Andre publikasjoner.

[forbindelse med årets vervekampanjer ble følgende materiell produsert:

1. Borsjyren "Kom med - for naturen" 25 000 eks. Bokmål og nynorsk.
2. " " "Vern om plante- og dyrelivet" i 5000 eks. Bokmål.
3. Plakaten "Slipp naturen til." (Bokmål og nynorsk) 1000 eks.
4. Brosjyren "Det var en gang" - bokmål og nynorsk 10 000 eks.

KONTAKT MED MASSEMEDIA

Antall pressemeldinger utsendt i 1981: 14.

Pressekonferanser

Oslomarka.

Den 30. april 1981 avholdt NNV i samarbeid med ØNV en pressekonferanse om organisasjonens syn på ødeltingsproposisjon nr 66 (1980/81) "Om lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)". Til stede fra ØNV var Bredo Berntsen og Morten Aspaas. Fra NNV møtte Torbjørn Paule.

Til stede fra massemedia var representanter for Oslopressen og NTB. På konferansens markerte foreningene sin misnøye med den fremlagte proposisjon.

Naturvernet inn i valgkampen.

I anledning stortingsvalget i september presenterte NNV og FIVH på en pressekonferanse 5. mai i Oslo et felles utspill med krav om utredning av en alternativ samfunnsutvikling. Hensikten var å fokusere valgkampen på dagens utvikling, som er på kollisjonskurs med viktige verdier som natur- og miljøvern, et mer menneskelig samfunn og solidaritet med verdens fattige folk.

Samtidig informerte man om organisasjonenes arbeid på dette feltet.

foruten artikler i Norsk Natur som viste stortingsrepresentantenes syn på konkrete natur og miljøvern saker, ble lagt fram.

Naturvernarbeid på Sørlandet.

Fredag 6. november arrangerte forbundet i samarbeid med AANV en pressekonferanse i Arendal for å markere noen av de viktigste aktuelle saker for våre foreninger på Sørlandet og i Telemark. På konferansen ble forbundets æresmedlem S. Normann-Hanssen overrakt en akvarell av Sissel Gjersum som tegn på sitt æresmedlemsskap. Konferansen ble holdt i tilknytning til et tillitsmannstreff i Arendal for VANV, AANV og TNV.

Presentasjon - NNV's nye plakat "Spiselige ville bær"

I forbindelse med lanseringen av forbundets nye plakat om ville bær, ble det avholdt en pressekonferanse i Maridalen på Martin Tranmælhytta som eierne (Arbeiderbladet/LO) velvilligst hadde stilt til NNVs disposisjon. Til stede på konferansen var tegneren H. Wright Østern, botanikeren Eva Mähre Lauritzen foruten forbundets gen. sekr. informasjonssekretæren, skole- og studieseekretær og salgssekretær. Mähre Lauritzen orienterte om bærenes egenskaper og ga tips om bruken av bærene. Som ramme rundt konferansen ble det servert en rekke matretter med forskjellige bærsorter som er presentert på plakaten. Konferansen ble godt dekket av pressen.

Møter, seminarer m.v.

Stortingsvalget 1981.

I forbindelse med stortingsvalget 1981 avholdt Norges Naturvernforbund i samarbeid med sine kretsforeninger for Oslo/Akershus og Troms 7 møter i henholdsvis Oslo 7. mai og Tromsø 9. september.

Saker som ble berørt av spørrepanelet var:

Oslomarka, vassdragsvann energi, oljespørsmål, alternativ samfunnsutvikling og Altasaken.

For NNV møtte i Oslo: Ragnhild Sundby, Per Olav Tveita, Torbjørn Paule og Sylvi Struksnes.

Fra ØNV møtte Jens Gram og Bredo Berntsen.

Georg Parmann fra Aftenposten deltok i spørrepanelet.

For NNV i Tromsø møtte Kåre Tannvik, Per Olav Tveita, Torbjørn Paule og Sylvi Struksnes. Fra Troms Naturvern deltok Sigmund Spjelkavik og Åge Skøelv. Kari Mette Aaseth var møteleder på møtet i Tromsø. Møtet i Oslo var etter forholdene godt besøkt. Møtet i Tromsø samlet

full sal foruten at det ble godt dekket av nordnorsk presse og NRK.

Komplett opplegg med ideskitser for møter, løpesedler, standsvirksomhet m.m. ble produsert og sendt alle kretsforeninger og lokallag før stortingsvalget.

UTSTILLINGER, ANNONSERINGER OG DELTAKELSE I ANDRE ARRANGEMENTER.

Annonse i Dagbladet - olje og sjøfugl.

I forbindelse med de store sjøfugltragediene i januar/februar mente forbundet det var riktig gjennom en storannonse å gi et mer variert bilde av sjøfuglproblemet enn det som kom fram i pressen. I annonsen pekte vi ikke bare på ulykkenes årsaker, men også på at dette er forhold som pågår kontinuerlig og på lengre sikt truer hele vår sjøfuglbestand. Videre mente vi det var viktig også å peke på andre forhold som sterkt bidro til å desimere sjøfuglbestanden.

Annonsen ble senere brukt som en folder i forbundets vervekampanje om plante- og dyrelivet.

Filmen "Sur nedbør i Skandinavia"

Gjennom representanter for det belgiske TV-selskapet BRT-TV, fikk NNV anmodning om å bistå med tilretteleggelsen for produksjon av en film om sur nedbør -problemet i Skandinavia. NNV samarbeidet i denne sammenheng med representanter for sur nedbør -prosjektet/Norsk institutt for vannforskning og MD. Filmen ble vist i Belgisk fjernsyn 13. desember.

Den er oversatt til engelsk og forsøkes markedsført over hele Europa. Norsk fjernsyn har mottatt en gratis kopi av filmen.

Annonse - Verdens miljøverndag

I forbindelse med Verdens Miljøverndag 5. juni annonserte forbundet i Gudbrandsdølen/Lillehammer Tilskuer for vern av Øvre-Ottadalsvassdragene (Jotunheimen). Dette tema ble særskilt valgt fordi forbundet skulle avholde sitt landsmøte i samme distrikt.

UNDERVISNING.

Kurs for lærere

Arets lærerkurs, som fikk økonomisk støtte bl.a. fra Statens Lærerkurs, ble avholdt på Brimi Fjellstugu i tiden 3.-8. august. Gjennom kurset ble det søkt å belyse fjellnaturens kvaliteter og de konsekvenser inngrep i et sårbart økosystem kan føre til. Også i år ble lærere fra grunnskolen prioritert, selv om lærere også fra andre skoleslag

deltok. Kurset ble lagt meget praktisk opp, i den hensikt å øke lærernes muligheter til å ta i bruk undervisningsmetoder som stimulerer elevenes fantasi og engasjement for natur- og miljøvern.

Kurset måtte av kapasitetsmessige grunner begrenses til 30 deltakere, mens søkerantallet var nær det dobbelte. Kursledere var: Tove Nakken, Ola Nesland, Sissel Dobson og Klaus Høyland. Foredragsholdere forøvrig var Fredrik Heitkøtter og Torgeir Garmo.

PR. 31.12.1981

Oversikt over kretsforeningene

Natur og Ungdom

Stenersgt. 16, Oslo

Leder: Marit Smith

Østlandske Naturvernforening

Akersgt. 63, Postboks 8268 Hammersborg

Oslo 1.

Formann: Bredo Berntsen, Oslo

Sekretær: Anne Grethe Haune

Østfold Naturvern

Boks 1151, 1601 Fredrikstad

Formann: Øyvind Weholt, 1600 Fredrikstad

Sekretær: Torgeir Gillebo, 1600 Fredrikstad

Buskerud Natur- og Miljøvernforening

Boks 120, 3401 Lier

Formann: Erling Jarl Johnsen, 3400 Lier

Sekretær: Tore Berg, 3000 Drammen

Hedmark Naturvern

Formann: Karin Smeby Schjerven.

2436 Våler i Solør

Oppland Naturvern

Postboks 454, 2601 Lillehammer

Formann: Fredrik Heitkøtter, 2637 Hunder

Vestfold Naturvern

Postboks 319, 3251 Larvik

Formann: Ketil Hofgaard, 3136 Melsomvik

Sekretær: Maryon Archer, 3250 Larvik

Telemark Natur- og Miljøvern

Postboks 1077, 3701 Skien

Formann: Arne Kjellsen, 3700 Skien

Aust-Agder Naturvern

Formann: Lisbeth Svendsen, 4800 Arendal

Sekretær: Olav Vehus, 4800 Arendal

Vest-Agder Naturvern

Boks 718, 4601 Kristiansand

Formann: Ole J. Kobbe, 4772 Hæstadsvingen

Rogaland Naturvern

Postboks 441, 4001 Stavanger

Formann: Karl H. Bryne, 4000 Stavanger

Sekretær: Solveig Nyberg, 4000 Stavanger

Vestlandske Naturvernforening

Jacobsfjorden, Bryggen postboks 1201,

5001 Bergen

Formann: Frode Bekkestad, 5000 Bergen

Sekretær: Ingegjerd Waale Næss, 5000 Bergen

Sogn og Fjordane Naturvern

Formann: Erik Solheim, 6875 Innvik

Møre og Romsdal Naturvern

Adj. Dørums gt. 13, 6400 Molde

Kontaktperson: Bjørn M. Øverås, 6470 Nauste

Sør-Trøndelag Naturvern

Innherredsvn. 67, 7000 Trondheim

Formann: Carl S. Bjurstedt, 7000 Trondheim

Sekretær: Else Nøst Hegset, 7000 Trondheim

Nord-Trøndelag Naturvern

Formann: Olaug Nestvold, 7650 Verdal

Sekretær: Gisle Buvarp, 7670 Sakshaug

Nordland Naturvernforening

Postboks 250, 8001 Bodø

Formann: Nils Gullestad, 8000 Bodø

Sekretær: Merete Holm, 8000 Bodø

Troms Naturvern

Skolegt. 41, 9000 Tromsø

Formann: Sigmund Spjelkavik, 9020 Tromsdalen

Finnmark Naturvern

Formann: Ronald Coucheron, 9900 Kirkenes

Faste komiteer

ENERGIKOMITEEN:

Ragnhild Sundby, formann
Olav Benestad
Jan Borring
Karl H. Bryne
Karl Georg Høyer
Generalsekretøren

GIFT- OG FORURENSNINGSKOMITEEN:

Ragnhild Sundby, formann
Tore Aune
Torgeir Gillebo
Ottar Krohn
Morten Laake
Toralf Metveit
Olav Skulberg
Gotfred Uhlen
Generalsekretøren

JURIDISK KOMITE:

Ragnar Vik, formann
Morten Aspaas
Inge Lorange Backer
Carl August Fleischer
Eva Funder Fleischer
Eivind Smith
Generalsekretøren
Anne Grethe Haune, sekretær

REDAKSJONSKOMITEEN:

Bredo Berntsen
Anders Goksøyr
Trond A. Svensson
Ragnar Vik
Espen Wähle
Generalsekretøren
Redaktøren

SKOLEKOMITEEN:

Sissel Dobson
Sigmund Haugsjå
Liv Knatten
Ola Nesland
Leif Sandveen
Edvin Svela jr.
Generalsekretøren
Informasjonssekretøren
Skole- og studiesekretøren

Midlertidige utvalg

AKSJON ROVFUGL - STYRINGS-GRUPPE:

Kjell Sandaas, sekretær
Edv. K. Barth
Tore Hansen
Tore Killingland
Magne Midttun
Asbjørn Sollien
Wilhelm Thilesen

KYSTSELUTVALGET:

Morten Bommendal
Karl Haglund
Magne Midttun
Nil Rørv

ORGANISASJONSUTVALGET:

Ole Jacob Kobbe
Vidar Lillebø
Arne Tronstad
Per Olav Tveita
Org. sekr.

ØKONOMIUTVALGET:

Jens Anton Andersen
Magne Midttun
Eivind Smith
Inf. sekr.
Generalsekretøren

UTVALG - FRILUFTSLIVET OG ORIENTERINGSPORTEN:

Ragnar Frislid
Jens Gram
Magne Midttun
Ragnar Vik
Arild Ådnem

FEMUNDUTVALGET:

Ragnar Vik, formann
Olav Skulberg
Thore Svingen

Samarbeid med og representasjon i andre organisasjoner

DET NORSKE SKOGSELSKAP - LANDSMØTET:

Nils Borchgrevink
Vararepr.: Jens Gram

FØDERASJON TIL FREMME AV EUROPEISKE NATUR- OG NASJONALPARKER
Magne Midttun

HOLD SKJÆRGÅRDEN REN:

Rådet: Tore Killingland
Styret: Torbjørn Paule

IUCN - KOMMISJONEN FOR UTDANNING:

Informasjonsekretæren

KONTAKTORGAN FOR MILJØUNDERVISNING:

Kaare Kopreitan

NORDISKA OLJESKYDDUNION:

Roar Sæther

NORSK SAMBAND FOR DE FORENTE NASJONER.

Per Olav Tveita

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM - REPRESENTANTSKAPET:

Thor Midteng

OPPLYSNINGSUTVALGET OM IEA:

Generalsekretæren

SAMARBEIDSRÅDET FOR NATURVERNSAKER (SRN).

Formenn og generalsekretærer i: Norges Jeger - og Fiskerforbund,
Den Norske Turistforening og Norges Naturvernforbund.

STABILISERING AV ENERGIFORBRUKET I NORGE
(deltakelse i forskergrupp)
Olav Benestad

STUDIEFORBUNDET NATUR OG MILJØ:

Skole- og studiesekretæren.

**Representasjon i offentlige råd,
komiteer og utvalg**

DET METEOROLOGISKE RÅD

Inger Johanne Pettersen
Vararepresentant: Thor Midteng

DIREKTORATET FOR VILT OG FERSKVANNSFISK:

Ragnhild Sundby

FORBRUKERRÅDET - LANDSMØTET:

Gerd Holby
Vararepr.: Nils Gullestad

POLARRÅDET:

Per Olav Tveita
Vararepr.: Ragnar Frislid

PRODUKTKONTROLLRÅDET:

Per Flatberg
Vararepr.: Ragnhild Sundby

RÅDGIVENDE UTVALG FOR REGISTRERING AV FRILUFTSINTERESSER I
10 ÅRS VERNEDE VASSDRAG. (MD):

Thor Midteng

RETNINGSLINJER FOR O-IDRETTENS FORHOLD TIL NATURMILJØ OG RETTIG-
HETSHAVERE:

Sekretariatet

SAMARBEIDSUTVALG SKOG/VILT:

Magne Midttun
Vararepr.: Thor Midteng

STYRINGSGRUPPE FOR BESTANDSREGISTRERING AV BJØRN OG JERV. (MD):

Hans J. Engan

UTVALG FOR REVISJON AV LAKSE- OG INNELANDSFISKELOVEN:

Honoriam Hamre

UTVALG TIL Å FORETA EN SAMLET VURDERING VEDR. HYTTER (MD):

Marta Nergaard.

**Landsstyrets sammensetning
etter landsmötet 1981:**

(Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg).

<u>Per Olav Tveita</u> , formann	(1984)
<u>Ragnhild Sundby</u> , viseformann	(1983)
Gerd Holbye (vararepr.)	(1983)
<u>Edle Høystad</u>	(1983)
Lars Alhaug (vararepr.)	(1983)
<u>Kåre Tannvik</u>	(1982)
Nils O. Kaasen (vararepr.)	(1982)
<u>Jens A. Andersen</u>	(1982)
Björg Marit Andersen (vararepr.)	(1982)
<u>Jens Gram</u>	(1984)
Ragnar Vik (vararepr.)	(1984)
<u>Tone Holte</u>	(1983)
Jens Chr. Holm (vararepr.)	(1983)
<u>Inger Johanne Pettersen</u>	(1984)
Ketil Bevanger (vararepr.)	(1984)
<u>Honoriam Hamre</u>	(1982)
Johan Rørvik (vararepr.)	(1982)

STYREUTVALGET:

Per Olav Tveita
Ragnhild Sundby
Jens Anton Andersen

VALGKOMITE:

Ole J. Kobbe, Kristiansand
Fredrik Heitkøtter, Lillehammer
Bredo Berntsen, Oslo

Sekretariatet pr. 31. desember

1981:

Kontorassistent Hilde Engh (sluttet 30/4-81)
Redaktør Ragnar Frislid
Konsulent Kjell Gulbrandsen
Kontorfullmektig Sissel Lerstad
Konsulent Thor Midteng
Konsulent Mange Midttun
Kontorfullmektig Liv Mile
Kontorfullmektig Jan Erik Mæhlum (sluttet 31/7-81)
Skolesekretær Tove Nakken (sluttet 31/12-81)
Kontorfullmektig Per Nasset (begynt 1/6-81)
Generalsekretær Torbjørn Paule
Kontorassistent Mette Prytz
Informasjonssekretær Sylvi Struksnes
Kontorsjef Roar Sæther (permisjon fra 1/11-81)
Organisasjonssekretær Per Valset
Konsulent Arild Ådnem

PÅ ENGASJEMENT:

Olav Benestad, energikonsulent (sluttet 7/6-81)
Jan Borring, energikonsulent (1/7-31/12-81)
Dagrunn Danielsen, regnskapssekretær (fra 1/9-81)
Karin Saltrød, kontorfullmektig (sluttet 31/5-81)

SIVILE TJENESTEPLIKTIGE:

Torgeir Anda (sluttet 6/5-81)
Sigmund Zwilgmeyer Berg (26/1-16/12-81)
Anders Goksøy (sluttet 10/6-81)
John Petter Lindeland (begynt 12/6-81)
Rune Aanderaa (begynt 2/7-81)